НОВА РАДА

Тимчасові умови передплати на 1918 рік.

на 9 міс.	на 8 міс.	на 7 міс.	на 6 міс.	на 5 міс.	на 4 міс.	на 3 міс.	2 міс.	на 1 міс.
—	—	—	—	—	—	42 р.	28 р.	14 р.

Передплата приймається тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 50 коп. (при зміні докопче прикладати стару адресу).

ТОВАМ: статті неухвалені до друку редакція не повертає.

Адреса редакції й контори:

У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА 22.

Телефон редакції 64—30. Почт. скринька № 373.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМИЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.

Виходить що-дня, окрім понеділків і днів після великих свят

Умови друкування оповісток.

На I сторінці 3 карб. — коп
На IV „ 2 „
за 1 рядок з 1 шпальту петіта за кожний раз.

Особам, що шукають праці за оголошення небільше як з 8 рядків шц. 2 карб. за 1 раз

Контора відкрита від 10—6 год дня

Ціна окремого № у Києві 60 К.
В провінції і на вокзалах 60 К.

№ 3. П'ятниця, 3 січня 1919 року (20 грудня 1918 року). № 3.

ДЕРЖАВНИЙ НАРОДНІЙ ТЕАТР.

Троїцький Дім. В-Васильківська вул.

Сьогодня 3-го січня у п'ятницю. **Розумний і дурень;** 4-го Крути, та не перекручуй; 5-го Сорочинський ярмарок.

Другий Городський Театр.

Український Театр під орудою **М. К. Садовського** Олександрівська 12.

Сьогодня 3-го січня у п'ятницю. **Маруся Богуславка;** 4-го Суета; 5-го Зачароване коло:

Різдвяний репертуар.

8-го (26 грудня) ранк. Наталка Полтавка, веч. Ой не ходи Грицю; 9-го ранк. За маслянї вишкварки веч. Гандзя; 10-го Вій; 11-го Тарас Бульба; 12-то Безталанна 13-го Катерина і Як ковбаса та чарка; 14-го Суета; 15 го Гетьман Дорошенко;

Початок о 6 год. веч. Квитки продаються.

МОЛОДИЙ ТЕАТР

Прорізна № 19

п'ятниця 3 січня Ф. Грільпарцер. **ГОРЕ БРЕХУНОВІ.**
субота 4 го „ Г. Гавптман. **ЗАТОПЛЕНИЙ ДЗВІН.**
неділя 5 го „ О. Олесь. **ДРАМАТИЧНІ ЕТЮДИ.**

Святковий репертуар буде оповіщено окремо.
Початок о 6 годині вечора; Квитки продаються від 10—2 і од 4½—7 годин.

ДЕРЖАВНИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР

Меринґівська 8.

Сьогодня 3-го січня у п'ятницю: **Між двох сил,** 4-го Між двох сил, 5-го Між двох сил. До відміни стану облоги початок вистави о 5½ г. вечера.

	РАНОК.	ВЕЧЕР
8 січня (26 грудня)	Лісова пісня.	Підпори громадянства
9 „ 27 „	Підпори громадянства	Візник Геншель
10 „ 28 „	Мірандоліна	Між двох сил
11 „ 29 „	Візник Геншель	Мірандоліна
12 „ 30 „	Концерт робітничого хору	Лісова пісня
13 „ 31 „		Мірандоліна
14 (1) січня	Мірандолина	Лісова пісня
15 (2) „		Між двох сил
16 (3) „	Лісова пісня	Прем'єра Примари Г. Ібсен.
17 (4) „	Концерт робітничого хору	Примари
19 (6) „	Підпори громадянства.	Мірандоліна.

Адміністратор Александров.

Квитки продаються з 11 до 1 г. дня і вечером з 3 до 8 год.

Українська Трудова Інтелігенціє єднайтеся!!

Декларацією Директорії У. Н. Р. до державного будівництва закликається трудова інтелигенція, цей заклик застає нас майже зовсім не організованими, через це ініціятивний гурток скликає на 5 е січня 1919 року н. с. о 6 годині вечора у помешканню Українського клубу установче з брання **Професійної Спілки Української Трудової Інтелігенції міста Київа.**

МЕТА СПІЛКИ: обстоювання політичних прав Т. І. і поліпшання її економичного добробуту.

ПРОГРАМ ЗАСІДАННЯ: 1) Обговорення статуту 2) Обрання Ради, ревізійної і організаційної комисії 3) Наказ Раді.

УМОВИ ВСТУПУ ДО СПІЛКИ: 1) Загальний культурний розвиток 2) Безпосередня власна праця, яка одна забезпечує життя 3) Приналежність до громадянства Української Трудової Народньої Республіки.

На зібрання запрошуються обов'язково прибути всі працьовники ріжних інтелігентних професій як то урядовці ріжних інституцій, вчителі, професори, інженери, художники, артисти, агрономи, лікарі та инші представники інтелігентного пролетаріяту.

Всі організації П.-С. У. Т. І які закладатимуться на провінції запрошуються негайно подавати про себе справоздання на таку адресу:

Київ, Пушкинська 1. Український Клуб. Професійній Спільці Української Трудової Інтелігенції (Київська організація). 1—02

Від Адміністрації газ. „Відродження".

Контора газети „ВІДРОДЖЕННЯ" повідомляє, що належні їй усі борги, за оголошення і за продану газету на комісію належить здавати газеті „УКРАЇНА" на Театральної площі № 48-а.

Передплатчики газети „ВІДРОДЖЕННЯ" на 1919 рік переходять на газету „УКРАЇНА". 3—1514—3

ВСІ б. інструктори організаційної комісії Центральної Ради, а також усі, які працювали, працюють та бажають працювати в справі інформації населення, агітації та організації, запрошуються до праці в Київський Губерніяльний Філії Центрального Інформаційного Бюро при Директорії У. Н. Р.

Канцелярія філії міститься при Всеукраїнській Раді Селянських Депутатів у Купецькому Зібрані, Олександрівська ч. 16 (Царська площа), куди й належить звертатися від 10-ої до 4-ої години дня. Необхідно мати посвідчення соціялістичних партій.

Завід. Київськ. Губ. Філії
Теофан. Черкаський.

Оголошення.

Експедиція Заготових Державних Паперів оголошує конкурс заяв на перевозку дров задля Експедиції на Бібіковський Бульвар. № 27 з гавані (6 участок) 75 кубів осинової полуторки і з Рибальського Острову 75 кубів березової трьохаршинки. Заяви про згоду перевозки дров з докладними умовами перевезення подаються до Матеріяльного Відділу Експедиції (Бібіковський Бульвар № 27). 1501—2

Подільська Губернська Народня Управа

негайно запрошує на посади: перше секретаря Управи друге завідуючого Податнім Відділом трете завідуючого Продовольчим Відділом платня всім 9000 карб. річно. При роз'їздах в межах Губернії 35 карб. суточних за межами 45 карб. білет першої кляси, ціни на продукти Камянці такі: хліб 80 коп. фунт мясо до двох рублів масло 8 карб. сало 6 карб. Кватирі можна знайти 875. За Голову Управи РЕКА. 3—1496—4

Оголошення.

Департамент Страхування і Протипожежних Заходів Міністерства Внутрішніх Справ (Хрещатик 36) оголошує КОНКУРС на заміщення вільної посади Інспектора Цензійних кас. Посада VI кляси з річною пенсією 9000 карбованців та процентною надбавкою на підставі закону від 19 листопаду ц. р. („Державний Вістник" № 73) в залежности від семейного становища, з розмірі від 25 до 50%.

До конкурсу запрошуються особи, добре знайомі з організацією пенсійних кас по земським та міським самоврядуванням та з відповідною теоретичною підготовкою.

При заяві належить подати короткий життєпис та відомости про друковані праці, коли вони маються 3—3—1

Ялинки Електричні

влаштовує недорого Електро-Технич. майст. Кудрявська 20. 3—01285—2

Негайно потрібні для шпиталя на Батиєвій горі санітари і сиділки які переболіли сапним тифом. Звертатися по адресу Клінічеський городок. Необхідно пред'явити медич. посвідчення про перенесення хороби. 3—01—2

ГРОМАДЯНЕ!

Вкладайте свої гроші до „Централу" під його позичкові з'обовязання на кооперативні фабрично-заводські підприємства.

Це забезпечить Ваші гроші від усяких несподіванок і дасть Вам зиску 6% річних та премію.

Позичкові з'обовязання вже випущено, одержати їх можна КИЇВ, ПРОРІЗНА 19, Центральний Український Сельсько Господарський Кооперативний Союз. 5—1506—3

Од контори

З огляду на те, що передплата взбільшилась, на 1 м., 14 на 2 м., 28, на 3 м., 42 карб. Контора „Нової Ради" прохає Ш. п. підпищ. котрі передплатили на 1919 рік газету прислати доплату не пізнійше як 15 січня.

З пошаною Кон. Н. Р."
4—1244—2

Оголошення

З наказу п. начальника головної військової санітарної управи оголошується:

§ 1.

Адреса управи, Хрещатик 3 і телефон управи 51—0, телефон в кабінеті начальника управи № 7—49 прийом сторонніх осіб у начальника управи з 13 до 14 год. а у начальників відділів з 13 до 15 год. що-дня.

§ 2.

Всі посвідчення підписані бувшим комісаром головної військової санітарної управи лікарем Галіним повинні бути зміненими протягом 3-х днів з дня оголошення цього.

Начальник загального відділу (підпис).

—

Всім бувш. співробітникам канцелярії військового народнього м-ства, звільнених з посад згідно наказу Армії У. Н. Р. від 18/XII 1918 р. 17 і бажаючих одержати посвідчення й инші документи пропоную з'явитись до канц. військ. м-ства не пізніш 10 січня ц. р., після чого видача посвідчень і документів припиняється.

Підписав начальник канц. в. м-ства отаман Галнин.

ОБ'ЯВА

1-го січня 1919 року.

Повідомляю всі військові установи, старшин та урядовців Української Народньої Республіки, що за одведені помешкання в готелях і приватних будинках платять ті, котрим це помешкання відведено.

Підстава: Наказ коменданта м. Київа від 30 травня ц. р. ч. 8.

Начальник управління коменданта м. Київа і фортеції,
Військовий Старшина Дідушок.

—

Наказ

По головному інтендантському Управлінню.

29 грудня 1918 року.
Ч. 3.

Пропоную всім служачим головного інтендантського управління, Технічного Комітету і Приймомної Комісії, повернути до загального відділу управління всі посвідчення, видані цім управлінням з 14 по 27 грудня ц. р.

Підписав отаман Литвинів.

Яська авантюра.

Далі друкуємо три документи, передані нам з авторитетного джерела, а саме: 1) протокол яської наради діячів об'єднання Росії, 2) інструкцію (!) консулові п. Ено від членів наради і 3) інспірація відношення союзників до повстання.

Перший документ, складений під інтуїцією необхідности повстання на Україні, кличе союзників озброєною рукою спинити всякі спроби демократії України, до зміни уряду й ладу та самоозначення, підшиваючи під ідею державних організацій, що повстали на півдні б. Росії, тільки німецьку інтригу.

Другий документ, яким очевидно керується п. Ено в своїй діяльности, являє собою приклад незвичайний в історії міжнародніх стосунків, коли приватна група одної держави дає інструкції офіціяльному представникові иншої держави про інтереси третьої держави. Тут перше всього надзвичайно характерне те, що Київські *федералісти*, українські громадяне, виступають не тільки проти самостійности України, але примушують Францію повестись так, щоб надалі була виключена можливість *договорних* відносин України з Росією, себ-то *федерації*. Отже російські меншевики, праві есери, народні соціялісти й кадети, котрі склали „союзъ возрожденія Россіи", без сорома казка, дурили всю людність, а в першу міру нас, своїм федералізмом, сміючи навіть називати українську партію с.-ф. „измѣнниками федерализма". Отже партійні діячі й журналісти, що купчились коло „Кіевской Мысли" та „Русскаго Голоса" нарешті роскрили суть свого федералізму та зняли ту маску, на котру ми весь час указували. І *тепер* ми не дивуємось і не виступаємо проти того, що Директорія заборонила агітацію за федерацію з Росією,—адже ці федералісти були і єсть тільки політичними спекулянтами на федералізмові.

Консулові Ено дається інструкція спіратись тільки „на русскія организаціи" і йому просто таки забороняється вірити в щире відношення українців. Зате в високій мірі коректно повелась делегація що до гетьмана Скоропадського. Гетьманські круги вирядили спекулянтів у Яси, дали їм урядові поїзди, зносились із ними по телеграфу, а ті порадили французам просто зрадити гетьмана,—„отношеніе отрицательно-вижидательное" з опорою на союзне військо, щоб скинути гетьмана. І навіть в тім разі, коли б зібралась Центральна Рада, коли б вона була поміркова на, була проти большевиків, була прихильна до Антанти, то все-таки відношення до неї повинно було бути негативне.

Третій документ, окрім неправдивої інформації, дає поради, як збільшити на Україні горожанську війну.

Отже, висновки з цих документів випливають як для союзників, так і для нас, так і для російських кругів. Треба очевидно одеські події й яську політику трактувати тільки як *епізод* у відносинах з союзниками і зав'язати скоріще стосунки з центральним урядом Франції, а також ужити всіх заходів, щоб одеські події та відносини не були умисне і штучно роздуті до широкого значіння українсько-союзницьких відносин. І тим часом—пильна обережність, бо невідповідні чинники союзницької політики досить виразно і вигідно для нас самі себе компромітують. Висновки ж для наших внутрішніх відносин—ясні.

Ан. Ніковський.

Скоропадщина.

II.

Елемент узурпації буває неминуче в кожній новій власті: кожна бо приходить шляхом боротьби, себто більшого чи меншого насильства над попередньою; кожна своє право встановляє всупереч праву, що було перед тим. Все питання в тому, на кого нова власть спірається, кому слугує те нове право, і от з цього погляду треба сказати, що рідко коли узурпація приходила таким циничним, безсоромністю вистеленим шляхом, як це зробила Скоропадщина. Рідко коли нова власть так одверто вихиляла своє справжнє, практичне обличчя з-під тих „ідейних" запон, якими звичайно приоздоблює себе всяка узурпація. В новітній історії хиба грудневий переворот „пті-Наполеона" р. 1851 міг порівнятися що-до цинизму з нашою Скоропадщиною. Прочитайте знамениту „L'histoir d'un crim" Віктора Гюго—і ви знайдете в ній багато аналогичного,—не в подіях, звичайно, а в настроях і методах героїв переворотів, в самих способах, якими його зроблено. Але мабуть „маленький Наполеон" все ж мав якесь коріння в французькому ґрунті, все ж спірався на свою власну, французьку, реакцію. В Скоропадщині навіть цього не було. З першого моменту, коли вискочив на сцену—в цирковій ложі й на Софійському майдані—і до останнього дня, коли згинув без вісти й сліду—„гетьман всея Украіни" держався тільки на чужій реакції на чужій силі, на голому насильстві. Власної підпори тут не знайдеш. Гола й не підмальована узурпація була домінантою у воскрешеній гетьманщині.

Мало відомий російський генерал, що робив собі кар'єру в царських передпокоях, гетьман нічим з Україною не був зв'язаний, опріч свого історичного прізвища. Але немов з якоїсь іронії досі, прізвище це було певне найменш популярним з цілої галереї давньої нашої гетьманщини. З усіх гетьманів Іван Скоропадський лишився в пам'яти народа з найгіршою славою, як царський полигач і підлиза, що тяг до Москви й продавав українські права; як людина без твердої волі й розуму, що корився і хилився, куди вітер віє „Іван носить плахту, а Настя булаву"—ось яким лишився Скоропадський—старший у народній пам'яті, що затямила його вдачу полохливу і шкодливий вплив на громадські справи його жінки, яка держала невдаху-гетьмана в твердій своїй руці.

Не з кращою репутацією перейшов прибічник Петрів в українську літературу. Шевченко одного з нащадків його, мало не Павлового батька, назвав не дуже ввічливо „потомком гетьмана дурного". Ще прикріше змалював свого „Скоропаду" Руданський. Козаки, що їх—аби догодити цареві — Скоропадський десятками тисяч гнів на канальських роботах та на далеких походах—

Живцем помірають
Та гетьмана Скоропаду
Тяжко проклинають:
„Бодай же ти, Скоропадо,
Ще маленьким згинув,
Що ти своїх українців
Серед поля кинув!
Бодай же ти, Скоропадо,
Не діждався смерти,
Коли пустив кілька тисяч
Із голоду мерти!"

Та й самому Скоропаді Руданський вкладає в уста характерну передсмертну сповідь:

„Мати моя мила!
Чом ти мене ще маленьким
В воді не втопила?
Не видала б Україна
Ні жалю, ні болів,
Не програла б Московщині
Ні прав, ані волі.
Тепер годі, все пропало,
Усе через мене!"

Ось з якою репутацією „історичним" багажем, з такою фами-

лійною традицією з'явився на українському обрію властивець історичного ймення і претендент на відшукану в архивному поросі гетьманську булаву.

І вже перші його кроки цілком одповідали цій традиційній репутації. Мало популярний російський генерал не мав навіть стільки розуму й такту, щоб використати до пуття інсценовку свого циркового обрання. В своїй грамоті, отій класичній пам'ятці глупоти й нахабства, „гетьман всея Украіни" не догадавсь навіть послатись на те, що йому всенародним обранням доручено булаву, а сам себе просто взяв та й прирік володарем над Україною („я об'являю себе гетьманом"). Ще більш автократичні замашки виявились у тому „тимчасовому законі", який од того часу мав бути конституцією України: безграмотний плагіят з пам'ятних „основних законів" російської імперії занадто бив у вічі з цього убогого твору гетьманської юриспруденції. Тупа реакція, що не спромоглася навіть на власну силу, а сперлася цілком на дужі тоді плечі німецького вищого командування, занадто ясно визирала з-за постати цього російського генерала з лиховістним прізвищем і сумнівною репутацією. Ясно було, що це тільки лялька, нитки од якої простяглися з Інститутської на Катерининську вулицю, де керувала ними жилова рука генерала Гренера. Німецькі юнкери скористувалися з помилок по дитячому безпорадного правительства Голубовича і взялися рятувати українських зубрів,—а в результаті братньої цієї допомоги й народилася маріонетка з пишним титулом—„гетьман всея України".

Почалися красні дні для зубрів та сумежних пород, що з'осередилися в знаменитому „Протофісі". Одкрилися знов необмежені можливости для людей, що взіли одну „дорогую державу", а тоді взялися уминати другу. Всі враз поробились „самостійниками". З Великоросії, а надто з колишніх центрів, Петербургу й Москви, ринули на Україну хмари „фаховців" і просто спекулянтів, яким вже небезпечно, та й ні на чому, стало мародерствувати в класичній стороні совдепів. Київ по самі вінця заповнився новітніми аргонавтами, які [illegible] нарошні золоте руно—і не [illegible] його, а лавів з [illegible] мірки [illegible].

З тихого, інтелігентського Києва стала „найвеселіша столиця в світі". Увесь бруд, увесь намул великопанських центрів, вся рутина старої бюрократії перелилися на Україну й почали тут, під гетьманським крилом, свою розкладову роботу. І місяць—другий не минув, як з України зроблено цитадель реакції, надію реставраторів, пристановище всього, що найгірше було колись у царській Росії. Куди колишньому Кобленцю з його нещасними дворянськими конспіраціями! На родючому ґрунті України процвіло таке всестороннє ташкентство, якого справді ще світ не видав. І разом почалася й виростала така державна провокація, якої теж світ не видав і яка мала на меті вернути „дорогую державу" під те саме ярмо, якого допіру була здихалась.

Сергій Єфремов.

Декларація, уряд і кооперація.

Настав новий лад на Україні. Відновилося життя Української Народньої Республіки. Згинув гетьман з своєю камарильєю. Мусять згинути і ті гасла, які залунали за часів панування цих катів: вільна торгівля та спекуляція,—нахабне грабування широких народніх верств людности.

Діставши владу при допомозі німецьких, тоді імперіалістичних багнетів, великої земельної буржуазії, бувший гетьман оголосив вільну торгівлю.

Директорія ж, яку викликали до життя революційно-демократичні елементи, оповістила війну спекуляції та її прихильникам.

Кооператори, покладаючи все своє життя і знання на задоволення широких верств людности, завше борючись за визволення трудового люду од хижацької експлоатації йдуть своїм, але певним шляхом, до соціалізму через передачу торгу і промисловости в руки самого народу, звичайно, не можуть не вітати такої постанови нової влади.

Кооператори завше складали з себе опозицію грабіжницьким намаганням старої влади що до народу і незалежно від режиму вели невтомну боротьбу за економичне визволення народу, тільки з тією ріжницею, що боротьба кооперативів за часи реакційні—царя та гетьмана—була підпольна, придушена, а при владі демократично-соціялістичній вільно і широко розгортала свій фронт, хутко наближаючись до своєї мети.

Коли український народ вступив у нову фазу життя, коли перебудовується весь уклад на соціяльних підвалинах, коли наші політичні проводирі заговорили і приступили до здійснення пляну поліпшення економичного становища трудових верств людности—то треба зазначити, що уряд мусить тепер же звернути свою пильну увагу на кооперацію і використати її старий налагоджений апарат для здійснення свого економичного плану, яко мога ширше, яко мога доцільніше.

Але на превеликий жаль декларація нічого нам не каже про той шлях, яким уряд провадитиме в життя свої плани постачання людности предметів першої необхідности. Нічого не сказано й про те, як уряд ставиться в досягнення своєї мети до шляху монополії та державного регулювання, в цьому надзвичайно важливому для молодої Республіки питанню.

Питання зоставлено одвертим. Можна тільки гадати, але ми переконані в тому, що соціалістичний демократичний уряд мусить в своїй діяльности опертися виключно на самодіяльність народу, і як на вираз цієї самодіяльности в боротьбі за краще економичне становище народні кооперативи і поможливости усю вагу торговлі та промисловости перекласти на кооперацію. Час вже одверто і рішуче сказати, що настав мент коли приватний крамарь одіграє свою виключну ролю.

Вся допомога, всі вільні кошти і всяка підтримка — кооперативам.

Треба рішуче відкинути покручі державної торгівлі, негайно скасувати всякі комітети по постачанню, розігнати особоуповноважених, зачинити державні склепи по розпреділенню цукру, муки, мануфактури, шкури та инше. Треба раз на завше покінчити з тим, що задержувало розвиток самодіяльности.

Відшукавши нікчемні, але „хлібні" для декого установи, передати все кооперативам, які служать ділу економичного добробуту їх самодіяльности, самопомочі, доручають людности дбати про свій добробут, зоставляючи державі тільки сприяти цьому.

Нехай державні народні гроші йдуть через нарід для народу—широка грошова допомога—кооперативам.

Ми переконані, що при сприяючих умовах кооперація за самий короткий час зробить те, що не змогли зробити гетьмансько-царські установи, за багато років.

Геть всі перешкоди—дорогу кооперації—і ми певні, що разом з цим гаслом відпаде потреба у всяких комісіях по боротьбі з спекуляцією, бо сам народ буде і споживачем, і фабрикантом, і торговцем.

До послуг кооперації мусять бути всі державні апарати—фінансовий, торговий, промисловий, продовольчий, шляхи і хліборобство.

Висловлюємо побажання і упевненість, що народній уряд не схоче усунути народ від роботи по поліпшенню свого добробуту, а позаяк в кооперації зґрунтувалися всі верстви народу, уряд мусить спертися в щоденній праці на цей чистий, ідейний апарат.

Д. Карпенко.

Документи з яської наради.

I. Протокол першої наради.

Нижеподписавшіеся, участники делегаціи русскихъ политическихъ организацій **„Совѣта Государственнаго Объединенія Россіи", „Національнаго Центра"** и **„Союза Возрожденія Россіи"**, и также лица, **персонально** приглашенныя на совѣщаніе въ Яссахъ, включающее представителей всѣхъ главныхъ политическихъ теченій, за исключеніемъ крайнихъ правыхъ и крайнихъ лѣвыхъ, приступая къ работамъ горячо привѣтствуютъ союзниковъ, давшихъ имъ возможность войти въ непосредственныя съ ними сношенія.

Не дожидаясь результатовъ этой работы, всѣ члены делегаціи спѣшатъ единодушно засвидѣтельствовать передъ союзниками о слѣдующемъ обстоятельствѣ первостепенной важности, не терпящемъ ни малѣйшаго отлагательства:

Югъ Россіи переживаетъ тяжелое переходное время, слабость мѣстной власти, намѣренное наслѣдіе германской оккупаціи, ставитъ населеніе передъ ужасами возобновленія кровопролитія и гражданской войны. Только немедленный приходъ союзныхъ вооруженныхъ силъ сможетъ предупредить возваніе антисоціальныхъ и узко-національныхъ элементовъ, которые повергнутъ страну въ хаосъ анархіи, сдѣлаютъ ее легкой добычей большевиковъ и лишатъ русскія и союзныя силы необходимой базы, для развитія операцій противъ совѣтской власти. Для поддержанія бодрости среди русскихъ силъ, способныхъ къ организованному сопротивленію, необходима увѣренность, что помощь союзниковъ не замедлитъ. Въ ожиданіи, пока посылка болѣе крупныхъ силъ станетъ возможной, нѣкоторое количество судовъ, появившихся въ гаваняхъ Чернаго моря, какъ Одесса и Николаевъ, нѣсколько отрядовъ войскъ въ большихъ городахъ и главныхъ важнѣйшихъ стратегическихъ пунктахъ, дорожныхъ узлахъ было бы достаточно, чтобы на первое время поддержать эту надежду и удержать отъ выступленія безпокойные элементы. Но нужно чтобы эти первыя проявленія союзной помощи появились теперь же, въ ближайшіе дни. *Делегація ожидаетъ при этомъ, что первые же вооруженные силы союзниковъ принесутъ съ собой твердое рѣшеніе не признавать отдѣльныхъ государственныхъ образованій*, созданныхъ Германіей въ цѣляхъ раздробленія Россіи и вернутъ Россіи ея Андреевскій флагъ—символъ ея единства.

II. Інструкція п. Энно.

Вербальная инструкція русской делегаціи въ Яссахъ управляющему французскимъ консульствомъ въ Кіевѣ г. Энно, принятая въ вечернемъ засѣданіи делегаціи 4 ноября 1918 года.

Делегація признаетъ желательнымъ, чтобы по прибытіи въ Кіевъ г. Энно руководился въ своей политикѣ въ отношеніи украинской власти общимъ принципомъ признанія единства и недѣлимости Россіи.

Исходя изъ общаго плана, опредѣленно принятаго и неоднократно подтвержденнаго Державами Согласія, г. Энно **долженъ воздержаться** въ своей дѣятельности отъ всякихъ шаговъ, которые могли бы быть поводъ **кому бы то ни было считать, что союзники признаютъ государственную независимость Украины или допускаютъ возможность опредѣленія въ будущемъ отношенія Украины къ Россіи договорнымъ путемъ.**

Что касается болѣе точныхъ указаній относительно направленія политики г. консула въ Кіевѣ въ частности, впредь до того момента когда явится возможность провести въ полномъ объемѣ объединительную программу делегаціи, то таковая, по мнѣнію делегаціи, должна опредѣляться всецѣло условіями обстановки, при чемъ, представляется полезнымъ, чтобы, какъ при ознакомленіи съ положеніемъ дѣла, такъ и принятіи тѣхъ или иныхъ вытекающихъ изъ него мѣръ и рѣшеній, г. **консулъ использовалъ связи и активную поддержку, имѣющихся въ Кіевѣ русскихъ организацій**, какъ представленныхъ въ настоящей делегаціи, такъ и другихъ, ей близко сочувствующихъ.

Переходя къ ближайшему анализу открывающихся въ настоящее время политическихъ возможностей и комбинацій, делегація полагаетъ, что г. Энно **долженъ в рѣшительной формѣ пресѣчь всякія надежды націоналистическихъ украинскихъ круговъ на содѣйствіе союзниковъ**, которые могли бы возникнуть у первыхъ изъ факта завязавшихся между сторонами сношеній и переговоровъ

Что касается отношенія къ гетману, то въ случаѣ сохраненія имъ политическаго statut quo, политика консула съ достаточной ясностью вытекаетъ изъ вышеприведенныхъ общихъ положеній отрицательнаго характера; если же гетманъ обнаружитъ твердое и недвусмысленное намѣреніе повернуть свою политику въ сторону союзнической оріентаціи путемъ, напримѣръ, образованія умѣреннаго руссофильскаго министерства, то г. консулъ можетъ оказать ему въ этомъ случаѣ извѣстное содѣйствіе и снабдить его совѣтами въ соотвѣтствующемъ смыслѣ; при этомъ гетману можетъ быть указано на желательность изданія, при образованіи министерства, декларація которая содержала бы опредѣленное заявленіе о признаніи единства Россіи и обязательно, по возможности безотлагательно, назначить новые выборы въ городскія и земскія самоуправленія на основѣ всеобщаго избирательнаго права, введеннаго въ разумные предѣлы, т. е. съ установленіемъ болѣе ограниченнаго возрастнаго ценза и ценза осѣдлости. **Однако, всѣ шаги и совѣты въ этомъ смыслѣ не должны, въ какой бы то ни было мѣрѣ, связывать свободу союзнической политики въ будущемъ, имѣющей ввиду радикальное измѣненіе политическаго режима на Украинѣ въ направленіи объединенія съ Россіей.** Въ силу сказаннаго, вообще **отношеніе** консула къ могущему образоваться умѣренному руссофильскому кабинету должно оставаться **отрицательно-выжидательнымъ**, съ опорой на реальную силу, прибывшихъ и имѣющихъ прибыть союзныхъ войскъ.

Если бы, однако, оказалось, что еще до прибытія г. Энно въ Кіевъ или послѣ таковаго и вопреки его усиліямъ, гетманская власть не могла бы удержаться и была бы опрокинута переворотомъ, то здѣсь пришлось бы различать двѣ возможности: первое—состояло бы въ побѣдѣ націоналистическихъ круговъ и **возстановленіе власти Центральной Рады безъ участія большевиковъ и съ уклономъ въ сторону согласія; въ этомъ случаѣ политика г. Энно должна** *была бы носить отрицательный характеръ* по отношенію къ новой власти и одновременно стремиться при поддержкѣ русскихъ круговъ къ измѣненію создавшагося положенія; вторая комбинація, сводящая къ совмѣстной побѣдѣ Ради и большевиковъ, означала бы полную невозможность для г. консула оффиціально вмѣшиваться въ теченіе событій и влекла бы для него необходимость либо отъѣзда, либо пассивного пребиванія въ зданіи консульства.

III. До горожанської війни.

Въ дополненіе къ телеграммѣ отправленной (?) ноября текущаго года, мы считаемъ нужнымъ срочно сообщить слѣдующее: первое—украинскіе шовинисты подняли возстаніе въ Кіевской губерніи, въ которомъ, кромѣ немногочисленныхъ націоналистовъ, приняли участіе крупные банды анархистовъ и большевиковъ; второе—это возстаніе представляетъ тѣмъ большую опасность, что съ одной стороны австро-германскія войска совершенно разложились, а съ другой большевистская армія, вторгшаяся въ страну, можетъ быстро распространиться; третье—большевистская армія угрожаетъ сѣверной границѣ Украины и можетъ въ дальнѣйшемъ прервать желѣзнодорожную связь между Украиной и Дономъ: четвертое—въ послѣднемъ случаѣ Донской каменноугольный бассейнъ со всѣмъ подвижнымъ составомъ, металлургическими заводами и весьма богатыми военными складами, попадетъ въ руки большевиковъ. Такимъ образомъ наростаетъ опасность захвата всей Украины большевиками. Мы думаемъ, что необходимо срочно прибѣгнуть къ слѣдующимъ мѣрамъ: первое ускорить высадку войскъ союзниковъ въ Одессѣ, пока, хотя бы, въ ограниченномъ количествѣ и принять немедленно мѣры къ занятію Кіева и Харькова; второе—выпустить декларацію, объявляющую твердое и неприклонное рѣшеніе союзниковъ поддержать елементы порядка въ Россіи; третье—*предупредить германское правительство, что союзники будутъ считать отвѣтственными германскія войска за всѣ волненія, въ которыхъ они пріймутъ участіе путемъ ли передачи и продажи оружія мятежникамъ, путемъ ли запрещенія группамъ русскихъ офицеровъ, поддерживающимъ порядокъ, захватить и использовать оружіе Кіевскаго склада.* Вслѣдствіе недостаточно быстраго вмѣшательства подавленіе мятежа скромными силами и въ относительно короткій срокъ, потребуетъ многомѣсячной компаніи благодаря встрѣчѣ съ силами, которые, къ тому времени, могутъ быть значительными.

В Міністерствах.

Освітній з'їзд.

Департамент позашкільної освіти і дошкільного виховання, скликає на з'їзд діячів позашкільної освіти і дошкольного виховання представників міського і земського самоврядування на 28, 29 і 30 грудня ст. ст.

З'їзд поділяється на три секції—позашкільну, дошкільну і притулкову, і має обговорити дуже важні орґанізаційні питання.

Всіх докладчиків департамент прохає як найскорше надіслати свої доклади до орґанізаційного комітету (Терещенківська ч. 2). Усіх членів з'їзду забезпечено помешканням.

Для виставки на з'їзді прохають надіслати експонати як найскорше.

Наказ ч. 74

по міністерству праці.

Грудня 28 дня 1918 року,

До зміни обіжників міністра праці від 21 жовтня с. р. за № 205 та 7-го листопаду с. р. за № 291 законодавча комісія міністерства праці складається з членів ради міністра праці та фаховців міністерства під головування призначеної міністром праці особи.

Голова законодавчої комісії має право для участи в роботах комісії на правах її дійсних членів, запрохувати фаховців та осіб, що не лічаться на посаді в міністерстві праці.

Ці запрошені особи одержують винагороду у встановленому радою міністрів розмірі за кожне засідання. При накладанні на членів законодавчої комісії спеціяльного доручення винагорода за виконану працю визначається головою комісії і сплачується з коштів міністерства.

Для виконання секретарських і канцелярських обов'язків наказом міністра праці в законодавчу комісію відкомандировуються урядовці департаментів міністерства.

На законодавчу комісію покладаються:

1) Розроблення, розгляд і формування законоположень, що торкаються взагалі діяльности міністерства.

2) Розгляд законоположень, що виробляються департаментами в межах їх компетенції.

3) Розгляд обіжників, що розробляються окремими департаментами.

4) Напрям і керування діяльністю представників міністерства праці, що призначаються в комісію, які утворено в инших міністерствах та установах,

При розгляді законопроектів та обіжників, що розроблені окремими департаментами, в закододавчій комісії, на правах їх членів бере участь докладчик по призначенню відповідної департаментської комісії.

Приступаючи до розроблення окремих законопроектів, департаменти повинні повідомити про це законодавчу комісію, головою котрої для участи в виробленні майбутнього законоположення командірується в департаментську комісію представник від законодавчої комісії.

Урядовці міністерства праці, що призначаються членати комії, утворюємих при инших міністерствах та відомствах повинні подавати в законодавчу комісію доклад про свою працю і керуватися її вказівками.

В. об. міністра праці Л. Михайлов.

Бюлетень головного Інформаційного бюро при Українській Народній Республіці.

За 31 грудня 1918 року. *Київщина.* Настрій між свідомими козаками гарний. Почуваються голоси, щоб по полках і сотнях було улаштовано бібліотеки, читальні, щоб читались лекції, улаштовувались вистави. На станцію Київ перший привезено чотириста п'ятьдесят чоловік бувших гетьманських офіцерів, які організувалися в Канівськім повіті і хотіли їхати на Дін. На станції Таганча їх заарештовано місцевими козаками й привезено в Київ. *Волинь.* В Житомирі роспочався селянський з'їзд. На рівенському селянському з'їзді ухвалено таку резолюцію: рівенський повітовий з'їзд трудового селянства, обміркувавши питання про сучасний політичний мент, висловлює своє повне довіря Директорії Української Народньої Республіки, котра стала на чолі революційного руху на Україні. З'їзд вирішив, що 1) Директорія повинна стояти на ґрунті утворення влади з представників демократії, через скликання для цього трудового конгресу селянства, робітництва, вояцтва. 2) До скликання конгресу Директорія повинна для зміцнення позиції демократії перевести найпекучіші реформи соціяльного значіння. 3) Для забезпечення здобутків революції провести тверду організованість влади, оперту на дисціплінована народню армію. Влада повинна неухильно вести рішучу боротьбу з противниками—контрреволюційними силами і всіх вороги теперішнього народнього демократичного ладу притягати до кари. 5) В своїй зовнішній політиці, Директорія повинна надалі стояти на ґрунті недопущення чиїх би то небудь чужих військ на територію Республіки і твердо обороняти суверенність Української Народньої Республіки. Шепетівка, Дубно, Рівне, Новоградволинськ, Ізяславль, Острог, Кременець—порядок і спокій. Помічається непоінформованість населення в сучасних справах. *Поддїля.* У Балті спокій. Настрій у війську бадьорий. Могилів-Подільський—спокійно. Браслав на Поділлі—спокійно. Кам'янець-Подільський—спокійно. Були самочинні анархичні випадки, але їх ліквідовано. Вінниця—настрій військ і населення спокійний. Стара Ушиця—про між нашими селянами та румунами була стрілянина. Румини відкрили по місту гарматний вогонь з того берега, Ново-Ушиця цілковитий спокій. Населення чекає виданя закону про землю. Грабіжників та бунта-

агітаторів саме населення передає до рук охорони. Для забезпечення порядку новим комісаром вживаються такі заходи: 1) позмінювовано начальників охорони як повітових, так і участкових. 2) Призначено на кожну волость комісара. 3) Призначено на кожну волость інструктора-організатора. 4) Призначено на кожну економію комісара, який відає всім майном, користуючись апаратом служачих, яких він сам не має права змінити. 5) Відібрано від усих сел повіту підписку, що за спокій і порядок відповідає вся громада села. 6) Волости й управи переписали все майно економії й передали його комісарам економії. 7) Сходи можна скликати тільки з дозволу сільського або волостного комісара. Охорона народнього майна поставлена добре. *Гайсин і Проскурів*—спокійно. *Полтавщина.* В Миргороді влада Директорії зміцняється. Відбувся повітовий селянський з'їзд. *Чернигівщина.* Кролевець—послано загін для ліквідації банди в селі Грузському. Нашими козаками відібрано у большовиків 500 пудів жита, яке було реквізовано у селян для відправки в Московщину. Населення непоінформоване в сучасних справах. Козелець—ограрни безпорядки та розбишатство продовжується. Конотоп—спокійно. *Херсонщина.* Заводи Ельверта стоять. Робітники ставляться прихильно до української влади. Відбулось два з'їзди: селянський та кредитових товариств.

Бюлетень

головного інформаційного бюро армії У. Н. Р. 1 січня 1919 р.

Київщина.

Фастів. У Фастові відбувся з'їзд Білоцерківської та Васильківської філій Національного Союзу з представниками инших демократичних організацій повіту.

Черкаси. При комендантурі заснувалось інформаційне бюро.

Христинівка. Спокійно.

Чернігівщина.

Кролевець. В повіті від большевиків одбито залізничний роз'їзд 543, захоплено хутора Маховецького; бувший там большевицький штаб утік. Банди покинули крисановську винокурню.

Путивль. Совітського російського війська в околицях немає.

Ріпки, Седнево. Спокійно.

Полтавщина.

Полтава. В околицях серед селян спокій, праця провадиться успішно.

Бюлетень 2

Поділля.

Проскурів. Серед козаків настрій гарний. Відносини поміж козаками й старшиною гарні.

Гайсин. Серед козаків повіту настрій гарний.

Балта. Відношення людности до війська прихильні. По окремих сотнях організуються курси. До праці закликаються місцеві інтелігентні сили.

Брацлав. Настрій населення спокійний.

Харківщина.

Богодухів. Мобілізація йде гарно. Населення й козаки відгукнулись на заклик до боротьби з ворогами. Агітація проти Директорії не ведеться. Відносини з німцями спокійні.

Головному отаману військ, козачих С. Петлюрі.

Із Рівного.

В той час, коли з нелюдською жорстокостю попирались всі права людини, коли утворювався ганебний замах на все, що тільки нагадувало демократичний лад, ви підняли повстання й рядом з славетнім козацтвом змели узурпаторів власти і поставили край перед можливостю вільного розвою на широких демократичних початках. Зазіхання на наш край з боку імперіалістично-поміщичих урядів сусідів і контр-революційні сили, які заталися між нами, вимогають утворення міцної народньої армії, яка б стала на захист рідного краю і всього трудівничого люду. Рівенський повітовий селянський з'їзд вітає вас, Славетний Проводирю революційних селянських військ і в вашій особі всіх козаків лицарів волі. Слава козацтву, слава вам, народний герою.

Голова з'їзду **Коваленко.**

ХРОНІКА.

Наукове Товариство і Академія Наук. Українське Наукове Товариство в Київі для розгляду статуту Академії Наук, якого виробила комісія професора Вернадського, заснувала комісію, до якої увійшли голови семи секцій Наукового Товариства та голова Товариства М. Грушевський. Ця комісія найшла, що статут Академії мало обезпечує права української мови. Через те комісія постановила щоб усі наукові праці академиків друкувалися виключно українською мовою або одною з четирьох европейських, а саме: французькій, німецькій, англійській, італійській (італьянській). В зміну инших параграфів статуту комісія постановила, що членами Академії можуть бути виключно українські підданні. Відносно виборів академиків комісія признала необхідним щоби до 12 академиків з яких 7 українців, та 6 професорів затверджених гетьманською владою від Наукового Товариства було обрано ще вісім професорів і що виборні професори не затверджуються державною владою. Ці зміни в статуті Наукове Товариство має внести на розгляд Директорії.

У справі заснування Національної Бібліотеки. Директорія У. Н. Р. для прискорення заснування Української Національної Бібліотеки постановила [illegible] склад тимчасового комітету з особами: професорами О. [illegible]ським, В. Данилевичем і О. Н[illegible]ським.

Увільнення послів гетьманського уряду. З наказу міністра закордонних справ посли гетьманського уряду при урядах чужоземних держав: барон Шейнгель, В. Липинський, І Коротонець, М. Суковкин, Дашкевич-Горбатський, Середин, Баженов і Могилянський увільняються з посад.

Призначення П. Богацького. По згоді військового міністерства з міністерством внутрішніх справ бувшого при Ц. Раді начальником міліції П. Богацького призначено отаманом м. Київа.

В головній військовій санитарній управі—з 23 грудня працю ревизійна комісія по обревізуванню діяльности бувшого начальника управи д. Яницького.

Друга комісія ревізує діяльність київського роспредільнового евакуаційного пункту.

Крім того—в управі розроблено й [illegible] на затвердження військового [illegible] статут військової санитарної ради" для широкого громадського контролю військової санітарії.

В цьому статуті, між иншим, намічається представництво громадсько-санітарних кол і професійних організацій.

Розроблюется також „статут санітарного корпусу". 27/XI—відбулась в управі нарада з представниками від міністерства народнього здоровля, українського червоного хреста, губерніяльної народньої управи, міської управи й инш.—по боротьбі з плямистим тифом.

Визвано необхідним улаштувати шпиталь для цих хорих на 800 ліжок.

В цьому напрямку подано відповідний доклад до п. військового міністра про дозвіл використати для цієї мети помешкання Прозоровської башні.

Нарешті, йде діяльна праця по мобілізації лікарів і внутрішній організації самої управи.

Інформаційне бюро. При міністерстві земельних справ знову формується інформаційне бюро, котре за часи гетьманщини було зовсім зруйновано. На чолі бюро буде стояти д. Чудновський, який служив раніш у міністерстві і звільнений з посади за забастовку.

Новий журнал. Цими днями вийде тижневик „Хліборобська Справа", котрий буде присвячено виключно питанням сільського господарства. Редагувати цей журнал буде д. Архиненко.

В'язні. Зараз у старокиївському районі в одній з „кліток" сидять: бувш. Начальник 1 відділу варти Фалет, начальники районів Маковіїв, Кучерявий і инші. Іменно, в „кого рыло в пуху", то той утік, а той хто за собою провини не почував—той сидів вдома, чекаючи арешту.

Власне, Фалет відомий Київу давно, і, кажучи правду, ніхто не кинув-би в нього камнем... Це стара людина, зовсіма завжди коректна, без „начальницьких" манер він користувався симпатією між людністю Київа, зараз сидить хворий чекаючи розсліду слідчої комісії.

З приводу ювилею поета Миколи Вороного на засіданні Директорії 29/XII ухвалено встановити премію імени ювилята за найкращий твір по мистецтву.

Большевики в Курську. Група київських большевиків по нашим відомостям виїхала в Курськ де пробуває в штабі Антонова. В цій групі єсть Г. Пятаков, Ю. Коцюбинський, С. Артем та інші.

Вони ніяких директив від уряду Совітської Росії не мають і затівають неспокій на границі на власну руч.

Поправка. У вчорашньому ч. нашої газети в статті „Розмова з членом української делегації до Антанти В. К. Прокоповичем сталась помилка. 4-а шпальта вгорі треба: „Міністр підкреслив один дуже (замісць гарний) важний томент".

По Україні.

Васильківська рада філії Нац. Союзу, в яку входять представники 20 волостей ухвалила таку резолюцію: 1) арештовувати грабіжників та провокаторів і оддавати під польовий суд, 2) агітацію проти Директорії повинно негайно припиняти. Пансько-гетьманських агітаторів арештовувати, 3) заводи, склади, економії—як народне добро повинно охороняти. Одповідальність за знищення несуть громади, 4) лісів рубати не вільно; виновних арештовувати і одправляти в пов. місто, 5) самосудів не робити.

Піддержка Директорії. На селянських з'їздах, які зараз одбуваються по всій Волинській губернії—ухвалюються резолюції, в яких селяне піддержують владу Директорії.

Лекції-картини. Харківський нац. хор влаштував вечір лекції-картини української народньої музики. Лекції буде ілюстровано народніми піснями в виконанню селянського хору дівчат. У концерті беруть участь артистичні сили. Прибуток з лекцій призначається на стипендії ім. М. Лисенка при харківській консерваторії.

Заколоти серед німців. На ст. Смородяне, Слоб. зал. збунтувався німецький ешелон і вбив 5 німецьких офіцерів.

ТЕЛЕГРАМИ.

(Від Українського Телеграфного Агенства.)

У Галичині.

ТЕРНОПІЛЬ, 30. З начальної команди українських військ. Офіціяльне повідомлення з 29 грудня 1918 року. На північ від Львова під сильним натиском ворога ми залишили Любачів. Наші передові частини з Ярова зруйнували залізницю. В Судовій Вишні взяли в полон декілька поляків і муницію. Після трьохденного кривавого бою під Сокільником ми взяли їх приступом, яким провадив отаман Микитка. Комендант Галицького Гайдамацького відділу Четарь Парановський котрий головно причинився до заняття. Сокільника тяжко поранений Зар з линія обходу Львова переходить через Блохіг, Рясна, Руська, Малехів, Кривчичі, Бровар, Грунда, Пасіки, Майськи, Берденківка, Кульпарків Скнилів, Зимна Вода. В наступі брали вдалу участь українські козаки, які захопили Скнилів. На південь від Львова енергійними наступами полковника Коника відбито поляків на линію Чужини, Керниця, Бартанів: взято багато полонених і муниції. Наша варта вийшла на залізницю Львів, Перемишль і Ульшани знищила її в 47 місцях. Один з двох панцерних поїздів, які були вислані проти варти, перевернувся на зіпсованному відтинку залізничного шляху.

Начальник штабу українських військ полковник Мишковський.

Протест євреїв.

ПОЛОННЕ, 31. Полонська єврейська громада обурена звірством частини польського війська та людности над безневинними євреями в Польщі та Галичині, рішучо протестує, вимагаючи розслідування та викриття винних, повернення втрат і забезпечення прав національних меншостей у Польщі та Галичині.

Проти української школи.

КОЛОМИЯ, 31. „Голос Буковини" виступає проти істнування українських середніх шкіл на Буковині—мотивуючи своє становище тим, що треба сумніватися про лояльність українців супроти румінської держави.

Газета в Чернигові.

ЧЕРНИГІВ, 2. Сьогодня вийшло перше число щоденної газети, яку видає губерніяльний комісаріат з участю чернігівської філії Українського Національного Союзу.

Повітовий селянський з'їзд.

МИРГОРОД, 31. Відбувся повітовий селянський з'їзд, на якому винесено резолюцію про піддержку Директорії.

Пошесть тифу.

КРЕМЕНЧУК, 1. Лютує пошесть сипного та черевного тифу. Лікарні переповнені. Міське самоврядування відкриваючи лікарню на 100 ліжок телеграфично клопочеться перед губземством, щоби воно прислало пошесний відділ. Наскоро збудовано лазню. Перед центральною владою клопочуться про припинення надіслання до міста війська.

Селянський з'їзд.

ЖИТОМІР, 1. Скінчився селянський з'їзд житомірського повіту, на котрий прибуло 300 представників. Командуючий південно-західним фронтом полковник Оскілко, вітаючи з'їзд, сконстатував однодушність населення у великій боротьбі з гетьманщиною. Народ Волині оправдав надії Директорії, він дав людей для боротьби, [illegible]ба, коней, він дав все і за [illegible] жить йому [illegible]. Дов. Оскілко, попонує бути на сторожі, через те, що багацько гетьманських жандармів та других людців поробились революціонерами, ширять всяку брехню про Петлюру і взагалі ведуть агитацію. Нарешті застерегає проти поділу партій, проти національних сварок.

Склад земельн. комітетів.

ЖИТОМІР, 1. Земельні комітети управи та инші земельні установи постановлено складати тільки з трудового селянства з підляганням їх совітам селянських депутатів.

Вбивство голови управи.

СЛАВ'ЯНСЬК, 1. Невідомі вбили голову ізюмської земської управи Сумцова по дорозі з Стратилівки до Славянську.

Завод машин Ельворти.

ЛИСАВЕТ, 2. У зв'язку з тим, що завод сільсько-господарських машин Ельворти три місяці стоїть, правління виїхало з міста і 2500 робітників, які переживають дуже тяжке економічне становище. До уряду виїжають представники від заводського управління робітників і губерніяльного комісара.

Заборона з'їздів.

ЕЛИСАВЕТ, 1. З огляду на те, що боротьба народу за своє національне та соціяльне визволення не закінчена, губернський комісар видав наказа, яким тимчасово забороняються з'їзди, мітінги маніфістації. Без заборони можуть відбуватись зібрання земські, міських рад та професійних спілок.

Кандидатура М Баденського.

БЕРЛІН, 31. Принця Макса Баденського німецька демократична партія в Баденії виставила кандидатом до німецької національної ради.

Відправа бранців.

БЕРЛІН, 31. Французький міністер закордонних справ Пішон заявив у французькій палаті, що гирло Шельди та пристань Антверпен буде використано для відправки бранців. Для впорядкування питання що до Шельди утворено комісію. Генеральний штаб обмірковує питання про використання рейнських пристанів для постачання продуктів до увільнених місцевостей та пристанів.

Демонстрація колоніяльн. т-ств

БЕРЛІН, 31. П'ятьдесят колоніяльних товариств допомоги економічним, культурним і патріотичним прагненням зробили в Берліні демонстрацію, од котрої послали уклінну просьбу урядові залишити самостійне колоніяльне відомство й надалі., доручити керовництво Зольфові, котрий завдяки своєму ріжнобічному досвідові є найбільше відповідальною особою для оборони на мировій конференції колоніяльних питань, що так важні для всіх верств німецького народу. Доктор Зольф заховав своє набуте ще в мировий час довірря при обороні інтересів німецьких колоній в високій мірі й підчас війни.

Вивоз і навіз у Норвегії.

ВАШІНГТОН, 30. Комітет справ торгу на час війни скасував заборону вивозу свинини та виробів з свинини до Норвегії, Швеції, Данії й Голандії. Надалі не треба жадної заборони на вивоз або на навіз до цих держав. Рівночасно комітет дозволив знову вивозити залізо й крицю та вироби з них, за винятком де-котрих спеціяльностів. Цей захід переведено по порозумінню між правительством сполучених держав з правительствами союзних держав.

Південні славяне.

ФІУМЕ, 30. Фіумська затока зараз зайнята міжнароднім відділом. В місті панує спокій і лад. Головнокомандуючий військами антанти сповістив голову національного з'їзду в Сузаках (передмістя Фіуме), що на конференції союзних генералів ухвалено дозволити носити в місті відзнаки й кокарди південних славян. Південні славяне в Фіуме розпочали видавати журнал на французькій мові. Цей журнал „Літературний Відгук" виходить під редакцією Ернеста Дельбеса обороняє інтереси південних славян.

Густав Носке.

БЕРЛІН, 31. Густав Носке, що увійшов у склад правительства, має 50 років; раніще він був робітником, опісля редактором. З 1906 року він є депутатом до рейхстагу. З 6 листопада 1906 року він був губернатором Кіля, де він користувався великою пошаною. Рудольф Вісель має приблизно 50 років. Він був металургичним робітником, а опісля секретарем робітників. Весною 1918 року він одержав у виборчій окрузі Нідербанім значну перемогу проти незалежних соціал-демократів при додаткових виборах до рейхстагу на місце помершого незалежного соціал-демократа.

Къ обществу.

(письмо в редакцію)

I.

Прошу Васъ, господинъ Никовскій, дать мѣсто въ редактируемой Вами газетѣ слѣдующему моему заявленію: Органы прессы пестрятъ ежедневными извѣстіями о какихъ то агрессивныхъ дѣйствіяхъ Совѣтскви Россіи противъ власти Директоріи, вслѣдствіе чего рядъ неотвѣтственныхъ чиновъ администраціи чувствуютъ себя на положеніи войны съ отдѣльными сотрудниками Россіи—мирно проживающими сейчасъ на Украинѣ и ничего общаго нежелающіе имѣть съ такъ называемыми агитаторами, главарями, взявшихъ себѣ начало не изъ стѣнъ московскихъ, а бандъ, промышляющихъ на демаркаціонной линіи! Будучи военнымъ комиссаромъ Всебпервоенкомъ Революціоннаго Совѣта Республики членомъ Ч. К., комитета партіи Исполнительнаго Комитета (Т. П. З.) и находясь въ данное время, по причинѣ разстроеннаго здоровья въ отпуску, я вынужденъ заявить слѣдующее со всѣми вытекающими для меня послѣдствіями:

1) Совѣтская Россія ни въ коемъ случаѣ не находится съ Украинской Республикой на положеніи войны. 2) Моральную отвѣтственность за дѣятсивность Пятаковыхъ Совѣтская Россія не несетъ. 3) Арміи извѣстнаго т. Антонова (Овсеенко), группы курскаго направленія, переходить въ наступленіе не приказано. 4) Т. Главкомъ, т. Вантисъ считаютъ, что красноармейцы нужны только для оборины Россіи, а вовсе не для наступленія. 5) Объ этом поставлены въ извѣстность Пятаковы. Хочу вѣрить, что широкое общество удовлетворится моимъ заявленіемъ, сумѣетъ различать коммунистовъ Совѣткой Россіи отъ убійцъ писательницы Ефименко, скрывающихся подъ маской украинскаго большевизма, непохожаго, въ данномъ случаѣ, на идею. истинный соціализмъ, ничего общаго не имѣющимъ съ гражданским фанатизмомъ, являяся исключительно родственникомъ самаго страшнаго бандитизма, требующаго немедленнаго укрощенія и наказанія безпардонныхъ главарей и хулиганствующаго съ ними елемента.

Съ искреннимъ къ вамъ почтеніемъ Л. **Столицкій.**

Кіевъ 2/1 1919 г.

P. S, Просьба перепечатать другія газеты.

Світоч єднання.

Пам'яти Олександри Ефименкової.

З рік тому юрба сп'янілих од крови людей серед величезного міста вдерлася вночі до лікарні й добила—буквально таки добила—двох хорих. Це безглуздя, цю канібальську жорстокість ми зрозуміємо тільки тоді, коли скажемо, що добитих хорих людей звали—Кокошкин і Шингарев, а душогубами були невідомі адепти тієї релігії знен висти й лютого насиль-

*) Сьогодня „Нова Рада" на російській мові з техничних причин не вийде. Задовольняємо прохання автора листа і друкуємо його лист в оригіналі.

ства, що зветься большевизмом. Стрілися віч-на-віч культура з дикістю і остання, не надумуючись і не розважаючи, посилає убійчий шматок олова або сліпо тикає шаблюкою—все одно куди, аби перед нею стояло живе людське тіло...

Цими днями знов одбулась трагична зустріч культури й канібальства. І знов перша потерпіла. На хуторі під Купянськом вирізано цілу сем'ю Єфименків, разом з відомою вченою Олександрою Яковлевною Єфименковою. Зробили це знову ті самі адепти нової релігії. „Є щось глибоко образливе,—писав я над свіжими могилами Кокошкина й Шингарева,—коли елементарно грубий шматок олова руйнує таку тонку й делікатну організацію, яку виявляє з себе мозок людський. Але й тут бувають певного роду градації. Коли розбишака-грабіжник темної ночі посилає свою злочинну кулю проти першого, хто трапився, аби здобич захопити, не знаючи навіть, що він руйнує, на кого руку здіймає—це вчинок огидний, це звірячий акт. Але стократ огидніше, коли такий самий розбишака ще й виправдує себе вищими міркуваннями, коли рукою його водить не елементарне почуття грошевого обрахунку, коли він напевне знає, що жертва не тільки безборонна фізично, але й принципіяльно нехтує кріваві способи боротьби. Злочинна рука, що позбавила життя благородного Жореса, і та купа напастників, що в лікарні розстріляла з холодним намислом, копирсаючись у носі, Кокошкина і Шингарева, що навергала гори трупів на петербурзьких та московських улицях „во ім'я соціялізму"—це як-раз зразки найбільшої гидоти, до якої може тільки дійти натура людська. Тут нема й не може бути опрощення, бо нема й не може бути зрозуміння на такі речі". А що ми й тут, у страшній хуторській події, маємо до чинення знов же з холодним, обміркованим намислом—у цьому немає жадної непевности. 70-літня жінка не могла бути фізично небезпечною для душогубів. Грабувати у неї не було чого. Отже... страшно і гидко, читачу: душогуби знали, на кого здіймали руку. Вони вбивали не просто якусь пані „буржуйку", не просто Єфименкову, а українського історика Єфименкову. Безглуздий ніж направляла в живе тіло рука, свідома того, що робить...

Олександра Єфименкова сталась жертвою свого українського минулого. Жертвою тим чистійшою і благороднішою, що не була українкою з роду, а прийшла до нас, як і чимало инших, з чужого табору, проте зробилася своєю, рідною, стала для багатьох слухачок і учениць своїх світочем і джерелом української свідомости. Почалося це, як знаємо, на ґрунті науковому: друковані досліди Єфименкової з історії України, зроблені з властивою їй красою стилю та тонкою дотепністю її відчити по вищих жіночих школах—одхиляли перед читачами й слухачками завісу з нашого минулого й кидали ясні на його проміння наукового світла. Але не тільки в науковій сфері знаходила себе небіжка Живий дух її та щира народолюбність тягли її в саму гущу життьових справ. Ще бо в темряві 80-х років стріваємо ми Єфименкову за обороною самого принціпа української школи. Пізніше ширенню й поясненню української свідомости служили такі її праці, як про Котляревського або Гоголя. Нарешті навіть і в останній момент, коли для багатьох події нашого життя стали бруском, на якому випробовувалась міра свідомости, Єфименкова дала доказ свого розуміння не тільки історії, й сучасности. В своїх „Письмахъ изъ хутора", надрукованих у Харківському педагогичному журналі „Внѣшкольное просвѣщеніе" в літку минулого року, вона згадує відповідь. Потебні на питання, чи українці можуть стати самостійним народом—„так, можуть, як що сами того захочуть". „Странны,—писала згадуючи це, Єфименкова—, показались тогда намъ эти слова. Но привычно цѣня глубину ихъ источника, мы благоговѣйно замкнули ихъ въ сокровищницѣ своей памяти. И вотъ на нашихъ глазахъ происходило чудо, въ возможность котораго едва-ли вѣрилъ великій ученый, несмотря на всю свою горячую любовь къ Украинѣ и всему украинскому: *украинцы захотѣли*".

Українці захотіли, а з ними захотіла і пішла разом і ця ніби стороння людина, що працею своєю й переконаннями і навіть смертю зв'язала себе неподільно з українським народом. І не тільки може, себе. Такі люде, як Олександра Єфименко, справді підтримують віру, що можливе братерство між народами, що не іржавіють ті міцні зв'язки, які творить справжня культура духа й самоотверженна праця *всієї* інтелігенції для того народа, серед якого вона живе, Ще не багато таких людей між зденаціоналізованою інтелігенцією на Україні. Але тим більше, згадуючи життя і смерть небіжки—великоросіянки за Україну, хочеться сказати всім і кожному: шануймо ж з побожністю ці перші паростки справжнього єднання, кохаймо дійсну культуру та обороняймо її благородних діячів од тієї дикости, що руїнницькою хвилею розливається по степах і хуторах наших. Бо тільки вони, оці паростки, можуть бути порукою за те, що виб'ємося ми з манівців нашого теперішнього життя на битий шлях вселюдського розвитку. Отже ховаймо бережно в серцях і і пам'ять про таких культурних діячів та світочів правдивого єднання, як Олександра Єфименкова.

Сергій Єфремов.

Театр і музика.

Ювилей Миколи Вороного. Вчора в Молодому Театрі відбулось урочисте святкуваноя ювилею Миколи Вороного. Ювилянтові випала щаслива доля грецьких народніх героїв, яких прилюдно вінчали лавровими вінками. Ювилей Миколи Вороного припав як раз у щасливий час визволення України від гнобителів—отже сталось щось досі ще в новітній історії нечуване. Поета вітало народнє правительство. До цього часу правительство лицарів духа засилало на каторжні роботи за їх сміливе одверте слово. Тепер же, як висловився сам ювилянт, сталось „як у казці". З гарно укладеної програми ювилею найцікавіший був другий одділ—привітання. Од голови Директорії, отамана Петлюри, В. Чеховського, міністерства редакцій, кооперативів, од численого ряда приватних осіб і нарешті від української гімназії, представниця якої заявила Миколі Вороному, що молодь українська любить і шанує свого поета.

В третім одділі публика мала щасливу нагоду почути композиції (деякі нові) на слова М. Вороного, а також декламація його поезій. Останні прегарно виконав Лесь Курбас. З співів найбільше враження полишили по собі „Зіронько Вечірня" (вион. п. Литвиненко-Волгемут і „Легенда", муз. Леонтовича (виконав нац. хор під орудою О. Кошица).

Реферат Ол. Ковалевського про поета, який, до речі сказати, написаний був без потрібної граційности підходу до розуміння поезії взагалі й поезії Миколи Вороного, не залишив після себе ніякого враження.

Повідомлення

◁ **Гурток студентів спілки „Ян Амос Коменський"** прохає всіх членів гуртка користуватись бібліотекою, котра відкрита у вівторок і пятницю од 5 до 6 годин вечора; о читальню мають право доступу як члени гуртка, так й всі члени спілки „Ян Амос Коменський" з 5 годин вечора що-дня у помешканні спілки на Хрещатику, буд. № 41.

◁ **Засід. педагог. ради підготовч. курсів.** В пятницю 3-го січня відбудеться засідання педагогичної ради підготовчих до університету курсів о 4 год. в пом. 2-ої укр. гімназії (Біб. бульвар).

Справи до розгляду:
1) Вислід іспитів.
2) Фінансовий стан курсів.
3) Біжучі справи.

Директор М. Кравчук.

◁ **Агітаційно-просвітня секція** інформаційного бюра армії У. Н. Р. улаштовує 10 січня 1919 р. тижневі курси для підготовки інформаторів серед війська.

З кожної окремої частини посилається по 2 освічених козаки, які користуються моральним впливом і довіррям серед товаришів і мають нахил до громадської праці.

Козаки курсісти задовольняються добовими грішми на переїзд до Київа й квитком на харчове утримання.

Певні відомости даватимуться 10 січня о 10 год. ранку в агітаційно-освітній секції інформаційного бюра армії У. Н. Р. —Київ, Фундуклїївська ч. 19, пом. 10 кімн. 8. (Бувша редакція Київської Мислі) в дворі.

◁ **Вищі курси українознавства**, які були припинені через реквізицію помешкання бувшим гетьманським урядом, знов відновлюються. Завідує курсами ректор українського державного університету професор Сушицький.

Запис слухачів та инші ріжні справки даються в старім помешканні курсів (Хрещатик 39, пом. 14) від 4 до 6 годин вечора. Курси содержаться на кошти українського національного торговельно-промислового союзу.

◁ **Рада українського правничого товариства** в Київі, повідомляє, що 5 січня 1919 р. о 12 год. дня в помешканні судової палати відбудуться загальні збори правничого товариства.

Порядок денний:
1) Організація судової влади.
2) Біжучі справи.

◁ **Бюро партії самостійників-соціялістів** тимчасово міститься на Іринінській 3 Б, в помешкання 7. Інформації видаються з 12—2 і від 5—6 вечора.

◁ **Головна управа військового духовенства** міститься по Трьохсвятительській вул. буд. 4 (гост. Михайлівського манастиря), корп. 3, пом. 79,

Головний священик приймає що-дня крім неділь і свят, від 11 до 2 год. дня.

◁ **Зібрання ради Кирило-Методіївського** брацтва відбудеться у четвер 3 січня 1919 р. в 11 год. ранку в звичайному помешканню.

◁ **Доклад.** У п'ятницю 3-го січня о 12 год. дня в фінансово економичній комісії українського центрального кооперативного комітету (В. Васильківська, 14) статистиком економистом управи комітету Е. М. Матросовим, буде відчитаний доклад на тему:

„Що може українська кооперація дістати з Америки".

Осіб, зацікавлених просять прибути.

◁ **Збори президії ради т-ва „Просвіта"** м. Київа одбудуться в пом. „Просвіти" 4-го січня 19 9 р. о 7 год. вечора.

◁ **До галицьких, буковинських і угорських українців.** Головна галицька й буковинська рада закликає всіх галицьких і буковинських українців, котрі не займають посад у державних установах і не служать при війську, негайно явитись, Пушкинська 21, пом. 1 від 10—2 год. ранку і 4—7 год. веч.

Строк явки—3 дні.

◁ **Відкриття всеукр. військ. юнацької спілки.** Сьогодня 3-го січня н. с. в 5 годин вечора Хрещатих ч. 1, вхід з Олександрівської вулиці, третій поверх, відбудеться відкриття всеукраїнської військової юнацької спілки.

Перед відкриттям буде відправлено молебня, після чого у 8 год. вечора концерт кабаре.

Рада спілки прохає всіх членів вшанувати своєю присутністю урочисте відкриття.

Рада спілки.

Редактор Андрій Ніковський.

„Нова Рада"

2-е видання

на російській мові

щоденна газета

Поодиноке число **60** коп.

Редактор-Видавець **А. Ніковський.**

Всеукраїнський Кооператив. Видавничий Союз

5 вересня 1918 року відкрив власний книжний гуртовий склад.

(Мар.-Благовіщенська вул. № 102).

Замовлення приймаються на всі книжки, які маються на книжковому ринкові. Кооперативним Товариствам і Союзам, а також Просвітам, Земствам і книгарням робиться звичайна книгарська знижка.

Замовлення виконуються негайно, по черзі їх поступлення.

Разом з замовленням необхідно надсилати гроші, приблизну вартість замовлення, а в крайньому разі не меньше половини вартости замовлення. На решту робиться накладна плата.

Замовлення і гроші прохаємо надсилати на адресу: **Київ, Хрещатик № 41, пом. № 57. Всеукраїнському Кооперативному Видавничому Союзові.** Для розрахунків і переводів грошей можна також користуватися **Українбанком** (Хрещатик № 27, біжучий рахунок Союза № **622**) і Союзбанком (Інститутська № 3, біжучий рахунок Союза № **1831**). 30—1074—29

Редактор Андрій Ніковський.

Оповістки.

ПОТРІБНА приходяща куховарка християнка (не кацапка) Мала Васильківська 48 пом. 1 від 3—5 3—01280—2

Загуб. безсрочн. пашпорт вид. Луганською волост. нар. управою на Поділлю на Ім'я Савя Павловича Носальського. Ліч. не дійсним. 1—03

Т-во Авторів - видавців Бібіковський Бульвар 24. **„Голос"** Склад видань в магазині **„Прометей"** Фундуклеївська 8.

Вийшли з світ дитячі книжки:

ЛЕВ ТОЛСТОЙ—для дітей.

Зборникъ разсказовъ и повѣстей—Видан. 1-ше. Ціна 5 карб.

Малахієва-Мирович Наши пѣсни и разсказы, наши игры и прокази. Для дітей менших з силою рисунків в красках. 1—01279

НОВА КНИЖКА

Є. Чикаленко.

Розмова про сільське хазяйство кн. І, ціна 1 карб. 25 коп. (Чорний пар та плодозмін).

Замовляти по адресі: Київ, Хрещатик 50, Книгарня Т-ва ДРУКАР'

3—1489—2

НА СКЛАДАХ

Каси Дрібного Кредиту Київського Повітового Земства мається в великій кількости підкови, шипи, емалірований посуд, пистони до черевиків, пуговки, заклепки, пряжки, шнурки й ріжні частини взуття, голки, синька, кава, цикорий, та инш крам відпуск котрого буде кооперативам, будинковим оранізаціям і приватним особам. Звертатись прохаємо Рейтарська вул. № 37.

Правління каси.

4—1493—2

ОГОЛОШЕНЯ.

Головному Інтендантському Управлінню ПОТРІБНІ ДРУКАРЩИКИ та ДРУКАРЩИЦІ, знаючі добре українську мову та уміючі добре друкувати.

Бажаючи заняти ці посади необхідно про це подати прохання на ім'я Головного Інтенданта з оплатою прохання гербовим збором в 2 карб. 3—2—1

Аматорські ціни

плачу за всякого роду старовинні речи

А. Я. ЗОЛОТНИЦЬКИЙ

проти почти, Хрещатик № 23. Телефон 3-86.

Плачу дорожче всіх.

Купую ріжне дорогоцінне каміння.

—4—1

РИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА 1919 р. НА ЖУРНАЛ

„ШЛЯХ" орган незалежної думки

місячник літератури, мистецтва і громадського життя. Рік видання третій.

„ШЛЯХ" має відділи: красного письменства (поезії, ескізи, новелі, оповідання, повісти романи, драми, рецензії і т. и.); мистецький (статті про музику, малярство, театр і ин.); публіцистичний (статті на загальні теми); науковий (статті по історії, фільософії, мові, економиці і ин.).

Редактор-видавець Кведір Коломийченко.

СПІВРОБІТНИКИ: В. Алешко. Х. Алчевська, М. Біляшевський, В. Верховинець, І. Грицай, О. Грушевська. проф. О Грушевський, М. Жук, О. Журлива, Д. Загул, Б. Заклинський, Й. Зоранчук, Ю. Іванів-Меженко, П. Карманський, О. Ковалевський; Х Коломийченко, І. Кончиць, В. Кривецький, С. Крилач, проф. А. Кримський, А. Кудицька, Л. Курбас. М. Левитський, І. Липа, В. Липинський, Х. Майстренко, Я. Мамонтів, М. Марковський, О. Назарук, О. Олесь, Т. Осадчий, В. Отамановський, В. Пачовський, В. Підгорецький, В. Пічета, О. Прихоженко, В. Різниченко, М. Рильський, проф. М. Рудницький, Я. Савченко, В. Самійленко, О. Святогор, О. Слюсаренко, К. Стеценко, В. Тарноградський, П. Тенянко, М. Терещенко, проф, Є. Тимченко, М. Філанський, Г. Хоткевич, Мар. Чернигівка, М. Чернявський, Г. Чупринка, С. Шелухин, М. Янчук та инші.

Передплата—в конторі редакції: Київ, Маріїнсько-Благовіщенська 123, п. 20. Тел. 50-59 Вартість без пересилки: річно—30 карб., 1/2 р.—16 карб. З пересилкою: річно—38 карб. 1/2 р.—20 карб. 2—1236—1

1919 ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА 1919 РІК **1919**

(другий рік видання)

на двотижневий часопис сільсько-господарської кооперації

„СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАРЬ"

видання Центрального Українського Сільсько-Господарського Кооперативного Союзу.

Часопис ставить своїм завданням як найширше освітлювати питання в полі сільсько-господарської кооперації, викликати на місцях серед кооперативів, агрономів, громадських діячів і селян-хліборобів ініціативу до закладання сільсько-господарських кооперативів, давати поради та вказівки про те, як вести в них роботу і взагалі обслуговувати сільсько-господарську кооперацію в усіх її галузях. Часопис стана послугу найбільш пекучим завданням данного менту в житті сільського господарства—організації сільсько-господарських кооперативів.

Передплата на „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАРЬ" на рік—24 кар, на півроку—12 крб., окреме число—2 крб. 50 коп. Передплатникам за додаткову платню (в половинній ціні) будуть надіслані на протязі року „СПРАВОЧНИК ПО СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКІЙ КООПЕРАЦІЇ", 1 книжка по сільсько-господарській кооперації та 1 книжка по сільському господарству.

АДРЕСА редакції й контори: Київ, Прорізна 19, пом „ЦЕНТРАЛУ". 3—1231—2

Сьогодня ПЕРЕГОНИ поч. о 11 год. 30 хв. дня.

„Незабаром має вийти перше число офіційного тимчасового органу М-ва Шляхів

„Вістник Міністерства Шляхів".

В органі будуть крім цілком офіційного матерьялу поміщаться також і статті по загально економичним питанням по урегулюванню транспорта на Україні і шкільно-просвітній справі на шляхах. Запрохані до співробітництва видатні фаховці і громадські літературні сили.

Ціна окремого числа 4 гривні. Умови передплати для приватних осіб 28 гривень на місяць, а для урядових 24 гривні. Передплата і оголошення приймаються. Адреса редакції: Київ. Бібіковський бульвар 34, Інформаційно-Видавничий відділ Загального Департаменту Міністерства „Шляхів". 3—01270—3

Друк. акц. т-ва „Петро Барський у Київі" Хрещатик № 40.